

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium, Komenského 32, 075 01 Trebišov
4. Názov projektu	Rozvíjanie matematickej, finančnej, čitateľskej a prírodovednej gramotnosti – nevyhnutný predpoklad na rozvíjanie kľúčových kompetencií a získavanie praktických a profesijných zručností žiakov Gymnázia v Trebišove.
5. Kód projektu ITMS2014+	312011U093
6. Názov pedagogického klubu	5.6.6. Jazyk a komunikácia
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	05. 12. 2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	USJL
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Lenka Janoková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.gymtv.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Siedme stretnutie klubu v školskom roku 2022/2023 – Rozvíjanie čitateľských zručností – kľúčové slová, predvídanie, pojmová mapa
Rozbor dokumentov, diskusia, výmena skúseností z hodín

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Rozvíjanie čitateľských zručností – kľúčové slová, predvídanie, pojmová mapa
Rozbor dokumentov, diskusia, výmena skúseností z hodín

1. Úvodné privítanie, oboznámenie sa s témou stretnutia
2. Hlavná téma: Rozvíjanie čitateľských zručností – kľúčové slová, predvídanie, pojmová mapa
3. Rozbor dokumentov, diskusia, výmena skúseností z hodín
4. Diskusia

Čitateľská gramotnosť je univerzálna technika, ktorá robí žiaka schopným nielen prečítať slová, celé texty, ale aj pochopiť prečítané a ďalej s obsahom a získanými informáciami pracovať. Pri takomto chápaní problematiky čitateľskej gramotnosti nie je až tak veľmi dôležitá rýchlosť ani plynulosť čítania, ale podstatné je porozumenie textu a používanie informácií z neho. Súčasťou čitateľskej gramotnosti je rozvoj komunikatívnych kompetencií žiaka, jeho čitateľské schopnosti a zručnosti, čitateľské návyky, záujmy, postoje, motivácia k čítaniu a získané vedomosti.

Čítanie s predvídaním

Metóda prepája v krátkych cykloch všetky tri fázy: pred čítaním, počas čítania i po ňom. Spoločný text čítajú žiaci postupne po častiach. K nim vždy každý žiak samostatne predvída, o čom sa bude čítať. Následne svoje predpovede preberie vo dvojici, v skupine, príp. v celej triede (podľa konkrétnej situácie), potom číta a po čítaní si spolu s triedou ujasní, ako sa text rozvíjal a ako sa to zhoduje alebo

rozchádza s predpoveďami žiakov. Nejde o žiadne hádanie, ale o podložené vyvodzovania odhadu z náznakov v texte a z vlastnej čitateľskej a životnej skúsenosti a znalosti.

Vyhľadávanie kľúčových slov

Aktivita sa využíva vo dvoch podobách: pred čítaním ako nástroj na predvídanie, po čítaní ako nástroj reflexie. Pri využití pred čítaním učiteľ z pripraveného spoločného textu premyslene vyberá kľúčové slová a predkladá ich triede, aby sa každý žiak na ich základe mohol pokúsiť o odhad možného obsahu a rozvoja príbehu. Rôzne návrhy sa porovnávajú a následne konfrontujú s originálnym textom, napríklad pri čítaní s predvídaním. S využitím kľúčových slov pri čítaní textu vyhľadávajú a navrhujú kľúčové slová sami žiaci a učia sa tým, čo v texte hrá významnú a čo vedľajšiu úlohu, od ktorých bodov (výrazov) sa dej alebo problém rozvíja. Pripravujú sa tak na zručnosť sumarizovania.

Pojmová mapa

Pojmová mapa je grafickou schémou obsahu textu. Ak žiak dostane úlohu, aby načrtnol pojmovú mapu textu, napíše na papier všetky hlavné pojmy učiva (obyčajne ako uzly grafu) a pospája ich spojnicami – čiarami, ktoré vyjadrujú vzťahy medzi týmito pojmi. Pojmová mapa vyjadruje pojmy daného textu vo dvojdimenzionálnom priestore. Umožňuje vyjadrovanie nadsadenosti a podradenosti jednotlivých pojmov, teda umožňuje aj diagnostikovať ich hierarchické chápanie. Okrem toho môže vyjadrovať následnosť dejov a procesov. Žiak môže zobraziť:

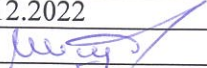
- lineárne vzťahy – vzťahy na rovnakej pojmovej úrovni,
- hierarchické vzťahy – vzťahy nadsadenosti a podradenosti,
- siete vzťahov – vyjadrenie vzťahov medzi všetkými pojmi.

V diskusii sme rozoberali aktivity, ktoré vyučujúce slovenského jazyka používajú na hodinách:

1. Učiteľ z pripraveného spoločného textu premyslene vyberie kľúčové slová a predloží ich triede, aby sa každý žiak na ich základe mohol pokúsiť o odhad možného obsahu a rozvoja príbehu. Učiteľ môže z textu vybrať niekoľko pojmov či slov, spravidla štyri až päť, a napíše ich na tabuľu. Žiaci pracujú vo dvojiciach, majú si v priebehu piatich minút premyslieť, ako môžu tieto pojmy v texte, ktorý budú postupne čítať, spolu súvisieť, napríklad chronologicky, pri objasnení nejakého postupu, s nejakou témou apod. Žiaci zapíšu, predložia svoje návrhy. Učiteľ nepotvrdí alebo nevyvráti ich domnienku, ale naopak ich vyzve, aby pozorne v texte sledovali, či sa počas čítania ich závery potvrdili. Rôzne návrhy sa porovnávajú a následne konfrontujú s originálnym textom.
2. Učiteľ vyberie vhodný text, rozdelí ho na časti, žiaci vyhľadávajú a navrhujú kľúčové slová sami a učia sa tým, čo v texte hrá významnú a čo vedľajšiu úlohu, od ktorých bodov (výrazov) sa dej alebo problém rozvíja. Pripravujú sa tak na zručnosť sumarizovania.
3. Učiteľ v každom odstavci vyberie jedno, dve kľúčové slovo. Žiaci si vypíšu pod seba slová v následnosti. Ku každému kľúčovému slovu žiaci vytvoria otázku, ktorá ho prepojí s daným textom. Snažia sa pochopiť vzťah medzi kľúčovými slovami. Pridávajú ďalšie otázky a vytvoria reťaz na základe ktorej potom prerozprávajú celý text.
4. Aj metóda „Vyčiarkni slovo“ smeruje k hľadaniu vzťahov medzi slovami, logické rozmyšľanie a komentovaniu správnosti svojho výberu. Napr.: breza, strom, jedľa, buk.

13. Závěry a odporúčania:

Členovia klubu odporúčajú vyučujúcim slovenského jazyka a literatúry aj naďalej využívať a rozvíjať dané aktivity týkajúce sa čitateľskej gramotnosti vo všetkých ročníkoch. Ďalej je dôležité využívať vo všetkých možných prípadoch digitálne kompetencie na úrovni žiakov, samozrejme, aj učiteľa.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Mária Majerníková
15. Dátum	05.12.2022
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Lenka Janoková
18. Dátum	06.12.2022
19. Podpis	